

Tutkimusmatkalla vaikuttava opetusvideo koulutuksessa

Posted on 17.12.2015 by Joonas V Vihanto

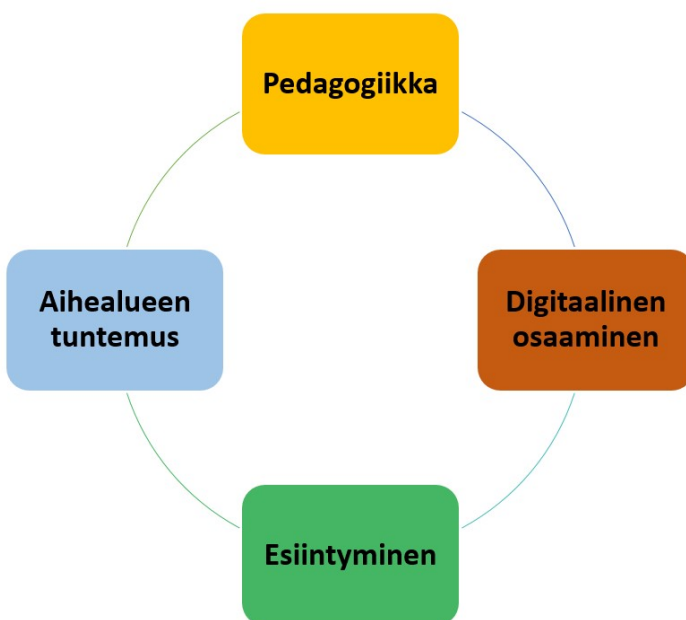
Digitaaliset oppimisympäristöt ovat ajankohtainen teema yliopisto-opetuksessa. Verkko-opetus vaatii uudenlaista pedagogista osaamista. Syksyllä Helsingin yliopistossa järjestettiin opetusvideokoulutus, jonka tavoitteena oli tarjota yliopiston opettajille konkreettisia välineitä videoiden työstämiseen. Koulutukseen oli halukkaita enemmän kuin kurssipaikkoja ja ennen kurssille hyväksymistä oma motivaationsa ja sitoutuminen kurssille piti perustella. Kurssilla oli opettajia eri tieteenaloilta sekä paljon osallistujia mm. avoimesta yliopistosta, jossa verkko-opettaminen on arkipäivää. Kirjastosta koulutukseen osallistuivat Kati Syvälahti ja Tuija Korhonen.

Esittelyvideosta opetusvideoon

Kurssin ajankohta oli haasteellinen informaatiolukutaidon (IL) opettamisen näkökulmasta, koska kurssi järjestettiin juuri vuoden hektisimpään aikaan. Onnistuimme kuitenkin aikataulutamaan koulutukseen osallistumisen sekä IL-opetukset. Pystyimme osallistumaan koulutuksen luennoille, suunnittelemaan opetusvideon sekä lisäksi kuvaamaan ja editoimaan videon opetuskiireiden keskellä.

Koulutuksessa oli kolme teemaa: pedagoginen näkökulma, videolla esiintyminen ja tekniset välineet. Koulutuksessa oli yhteensä neljä lähiopetusta. Kurssin oppimisympäristö oli Moodlessa, josta löytyivät oppimateriaalit ja keskustelualueet.

Koulutuksen ennakkotehtävänä oli esittäytyminen lyhyen videon (2-3 min) avulla muille kurssilaisille. Tekninen taso oli kirjava, koska videoita oli kuvattu mm. läppäreillä, kameroilla, älypuhelimilla, tableteilla ja Adobe Connectilla.

Tärkeitä osa-alueita opetusvideon teossa

Kurssi alkoi mukavasti aamukahveilla ja toisiimme tutustumisella pienryhmissä. Kurssin aikana osallistujat saivat tukea oman opetusvideon työstämiseen opettajilta ja muilta kurssilaisilta. Olimme jo ennen kurssia päättäneet tehdä videon yhdessä, koska kaksin on helpompi heittäytyä uusiin juttuihin. Kollegalta oli tärkeää saada tukea mm. esiintymisjännityksen ja teknisten ongelmien kanssa. Videon ideointi oli myös monipuolisempaa, kun työstimme aihetta yhdessä.

Koulutus toteutettiin pilottina ja koulutusta on tarkoitus jatkaa henkilöstökoulutuksena. Lisäksi

koulutuksen palautteen ja kokemuksen pohjalta kurssin Moodle-alusta on tarkoitus kehittää koko yliopiston käyttöön MOOC (Massive Open Online Course) periaatteella.

Pedagoginen näkökulma

Koulutuksessa hyödynnettiin käänteisen luokkahuoneen periaatetta (Flipped Classroom). Moodlesta löytyi ennakkomateriaalina mm. opetusvideoita, joihin perehdyttiin ennen lähitapaamisia.

Poimintoja ennakkomateriaalista:

- [What is a flipped classroom? \(in 60 seconds\)](#)
- [How to optimize students' learning? Cognitive Theory of Multimedia Learning](#), by Prof Mayer
- [On the role and design of video for learning](#), by Prof. Richard E. Mayer

Kurssilla työstettävän opetusvideon pedagogisena lähtökohtana oli linjakkaan opetuksen malli, jossa opetuksen tavoitteet, sisältö, menetelmät, ilmapiiri ja arviointi ovat johdonmukaisesti linjassa. Myös yksittäisen opetusvideon tulee olla linjassa kurssin koko sisällön kanssa. Oppimisen eri vaiheita tarkasteltiin täydellisen oppimisen mallin ja mielekkään oppimisen mallin avulla.

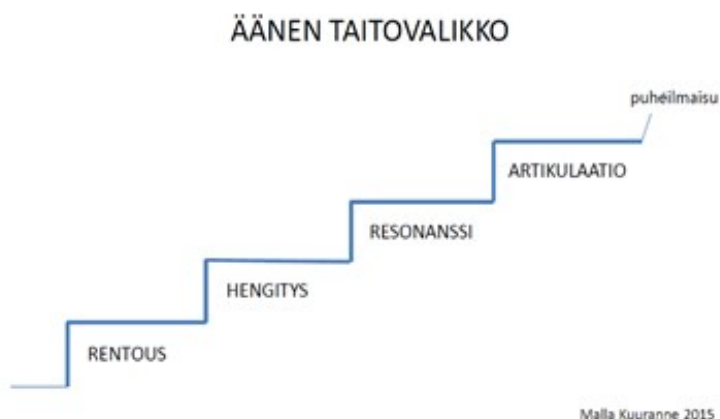
Opetusvideosta kirjoitettiin käsikirjoitus, jota muut kurssilaiset saivat kommentoida Moodlen verkkokeskusteluissa. Hyvä käsikirjoitus on mahdollisimman tarkka suunnitelma siitä mitä aikoo puhua ja mitä videolla tapahtuu. Se on tärkeä osa onnistunutta opetusvideota.

Haasteena videolla esiintyminen

Tämän kurssin yhtenä haasteena oli kameran eteen astuminen. Alun perin ajattelimme, että saisimme olla turvallisesti kameran takana. Jo oman äänen kuuleminen videolla voi olla uusi ja outo tilanne, mutta kameran eteen astuminen vaati poistumista omalta mukavuusalueelta.

Esiintymistaitoa kurssilla koulutti puhetekniikan lehtori Malla Kuuranne Taideyliopiston Teatterikorkeakoulusta. Kuuranteen mukaan esiintyminen on perusperiaatteeltaan liikettä ja liikkuvuutta. Kun sisältö on esiintyjälle tärkeä ja merkityksellinen, hän liikuttaa kuulijoita.

Puheilmaisuun vaikuttavat Kuuranteen mukaan äänen taitovalikko, johon kuuluvat rentous, hengitys, resonanssi ja artikulaatio. Rentouteen vaikuttavat vireystila ja läsnäolo. Esiintymisessä oma persoona on työvälineenä. Hengitys on olennaisesti sidottu rentouteen.

Puheilmaisussa uloshengitys on aktiivinen ja sisään hengitys on passiivinen. Resonanssin avulla tuleamme tietoiseksi siitä, että koko keho on mukana äänen tuottamisessa. Artikulaatiossa liike on tärkeää. Annamme äänen virrata ja olemme avoimesti läsnä.

Videon kuvauksen ja editoinnin kiemuroita

Äänen taitovalikko

Koulutuksessa olisi voinut olla enemmän teknistä puolta, kuten videoiden editointia. Ennen kurssia olimme kirjastossa testanneet videoiden tekemistä Camtasia Studio -ohjelmalla, jolla voi nauhoittaa ääntä sekä tietokoneen näyttöä. Ohjelmalla pystyy lisäämään videoon mm. kuvia ja tekstiä.

Yksi opetuskerroistamme oli **UniTube-studiossa**, joka sijaitsee Aleksandriassa. Studiota voi varata ja käyttää Helsingin yliopiston henkilökunta. Kuvasimme kirjaston opetusvideon UniTube-studiossa. Videon nauhoituksessa oli haasteena minne päin on hyvä katsoa. Studiossa on kaksi näyttöä, joista toisessa näkee powerpoint – esityksen tai nettisivun ja toisessa näkee, mitä studion kamera kuvaa eli käytännössä itsensä. Kokeilimme suoraan kameralle puhumista, mutta luontevampaa oli keskustelutilanteen nauhoittaminen niin että katsoimme toisiamme. Yhtenä haasteena oli myös käsikirjoituksessa pysyminen ja vuorosanojen muistaminen. Koulutuksessa suositeltiin teleprompterin käyttöä, joka voisi olla hyödyllinen lisä UniTube-studioon.

Opetusvideon editointiin testasimme kurssilla suositeltua iMovie Maker -ohjelmaa, joka oli alun ongelmien jälkeen monipuolinen ja varsin toimiva. Harjoittelimme editointia tekemällä ensiksi ns. poistetut kohtaukset – videon. Pois leikattavaa materiaalia olikin melkoisesti. Monia asioita ei tiedostanut ennen kuin näki liikkuvan kuvan. Videoiden jakamiseen kurssilla suositeltiin esim. YouTubea, Moodlea tai Vimeo-videopalvelua.

Mitä opimme ja millaisia videoita syntyi?

Digitaalisesta osaamisesta on puhuttu pitkään. Z-sukupolvi on rutinoitunut jakamaan tietoa ja oppimaan uusia asioita videoiden avulla. Videoiden tekeminen on älypuhelimilla ja tableteilla helppoa, nopeaa, spontaania ja arkipäiväistä. Kurssilla opimme, että opetusta varten voi tehdä videoita eri tavoin aina tilanteen mukaan. Joskus voi riittää pelkkä tabletilla tai puhelimella tehty nopea video. Sen käyttö voi olla kertaluonteinen yhden kurssin tai kysymyksen tarpeisiin.

Useampaan katselukertaan tarkoitettu video kannattaa käsikirjoittaa huolella etukäteen ja nauhoitus kannattaa tehdä laadukkaalla kameralla ja mikillä. Erityisesti äänen selkeys ja hyvälaatuisuus on tärkeää. Kunnollinen käsikirjoitus auttaa tiivistämään videoon olennaiset asiat ja lyhentää videon kestoa. Testasimme tätä itse käytännössä ensin improvisoimalla, jolloin videon pituus oli yli 7 min. Etukäteen tehdyllä käsikirjoituksella videon pituus oli 2-3 min. Suunnittelun etuna oli myös se, että itse nauhoituksessa ei tarvinnut enää miettiä sisältöjä.

Kurssille tehdyn opetusvideomme ideana on motivoida ja rohkaista opiskelijoita ennen tiedonhankinnan lähiovetusta. Videon teemana on tiedonhankinta tutkimusmatkana. Opiskelijoiden on tarkoitus katsoa video ennen opetusta Flipped Classroom -ajatuksella. Opiskelu on mielekkäämpää, kun on jokin ennakkokäsitys aiheesta. Opiskelija voi orientoitua aiheeseen etukäteen.

Kurssin lopuksi meillä oli videofestivaalit, joissa kaikki osallistujat saivat palautetta opetusvideosta kurssin asiantuntijoilta ja kurssikavereilta. Oli mielenkiintoista nähdä miten erilaisia videoita saimme aikaiseksi – miten monipuolisesti ja kekseliäästi käytimme välineitä, vaikka videoiden tekeminen oli useimmille ihan uusi asia ja aikataulullisesti kurssi oli haasteellinen. Videofestivaaleilla nähtiin mm. kanoja vilisevä eläinten hyvinvoinnista kertova video, viestinnän oppiaineen kurssille tehty video, joka oli kuvattu kadulla, metroasemilla ja julkisissa liikennevälineissä, UniTube-studiossa kuvattu ja videoita sekä kännykällä kuvattu luento.

Teksti

Kati Syvälahti

informaatikko

Tuija Korhonen

tietoasiantuntija

Kuvat

Malla Kuuranne

Kati Syvälahti

informaatikko

This entry was posted in Verkkari 4/2015 and tagged koulutus, opetusvideot, verkko-opetus. Bookmark the permalink.

Leave a Reply

Your email address will not be published.

Comment

Name

Email

Website